

CZYNNOŚCI PROCESOWE OBROŃCY I PEŁNOMOCNIKA W SPRAWACH KARNYCH

Dariusz Świecki

WYDANIE

6

CZYNNOŚCI PROCESOWE OBROŃCY I PEŁNOMOCNIKA W SPRAWACH KARNYCH

Dariusz Świecki

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

6

Stan prawny na 1 sierpnia 2020 r.

Wydawca

Klaudia Szawłowska-Milczarek

Redaktor prowadzący

Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8223-092-5

6. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	23
Przedmowa	27
Rozdział I	
Zagadnienia ogólne	31
1. Zasada kontrydiktoryjności i zasada prawa do obrony	31
1.1. Zasada kontrydiktoryjności	31
1.2. Zasada prawa do obrony	32
1.2.1. Sprzeczność interesów	34
1.2.2. Samodzielność obrońcy	36
2. Strony postępowania karnego	39
2.1. Podejrzany	39
2.2. Pokrzywdzony	40
2.3. Oskarżyciel posiłkowy	47
2.4. Oskarżyciel posiłkowy uboczny	47
2.5. Oskarżyciel posiłkowy subsydiarny	50
2.6. Oskarżyciel prywatny	52
2.7. Oskarżony	52
3. Quasi-strony	53
4. Obrońca i pełnomocnik jako przedstawiciele procesowi	55
5. Obrońca i pełnomocnik z wyboru	60
5.1. Upoważnienie do obrony	61
5.2. Ustanowienie pełnomocnika	62
5.3. Granice umocowania	63
5.4. Substytucja	66

5.5. Wypowiedzenie upoważnienia do obrony lub pełnomocnictwa	69
5.6. Wygaśnięcie upoważnienia do obrony lub pełnomocnictwa	70
6. obrońca i pełnomocnik z urzędu	70
6.1. Wyznaczenie obrońcy z urzędu	73
6.2. Wyznaczenie pełnomocnika z urzędu	81
6.3. Substytucja obrońcy i pełnomocnika wyznaczonych z urzędu	83
7. Obrona obligatoryjna	84

Rozdział II

Obróńca i pełnomocnik w postępowaniu

przygotowawczym	93
1. Udział obrońcy i pełnomocnika w czynnościach dowodowych	93
2. Udział obrońcy w posiedzeniu sądu w przedmiocie tymczasowego aresztowania	101
3. Prawo do przeglądania akt sprawy	116
4. Porozumiewanie się obrońcy z podejrzanym tymczasowo aresztowanym	125
5. Udział obrońcy w końcowym zaznajomieniu z materiałami postępowania	127
6. Zażalenie na decyzje procesowe wydane w postępowaniu przygotowawczym	130

Rozdział III

Subsydiarny akt oskarżenia	135
1. Otwarcie drogi do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia	135
2. Wyjątki od zasady kontroli sądowej zaniechania ścigania	143
3. Przymus adwokacko-radcowski	145
4. Konstrukcja subsydiarnego aktu oskarżenia	147
5. Opis zarzucanego czynu	148
5.1. Czas popełnienia czynu	149
5.2. Miejsce popełnienia czynu	149

5.3. Sposób i okoliczności popełnienia czynu	149
5.4. Skutek czynu	150
5.5. Recydywa	150
5.6. Kwalifikacja prawna czynu	151
6. Uzasadnienie aktu oskarżenia	151
7. Zakończenie aktu oskarżenia	151
8. Dodatkowe elementy subsydiarnego aktu oskarżenia	151
9. Wniesienie subsydiarnego aktu oskarżenia do sądu	153

Rozdział IV

Obrońca i pełnomocnik w postępowaniu przed sądem

pierwszej instancji	155
1. Postępowanie zwyczajne	155
1.1. Zagadnienia ogólne	155
1.2. Posiedzenie w formie zdalnej	157
1.3. Udział stron, obrońców i pełnomocników, a także pokrzywdzonego w posiedzeniu	162
1.3.1. Udział publiczności w posiedzeniu	166
1.3.2. Protokół posiedzenia	167
1.3.3. Skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego	169
1.4. Dostęp do akt sprawy w postępowaniu sądowym	170
1.4.1. Dokumenty i materiały dotyczące świadka anonimowego	171
1.4.2. Ograniczenia dostępu ze względu na ochronę informacji niejawnych	171
1.4.3. Odpisy i kopie	175
1.5. Udział obrońcy i pełnomocnika w posiedzeniach wyrokowych	176
1.5.1. Skazanie bez przeprowadzenia rozprawy	176
1.5.2. Zaskarżenie wyroku skazującego wydanego bez przeprowadzenia rozprawy	187
1.5.3. Warunkowe umorzenie postępowania	190
1.6. Udział obrońcy i pełnomocnika w innych posiedzeniach przed rozprawą główną	193
1.6.1. Umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2–11 k.p.k.	193

1.6.2.	Posiedzenie w przedmiocie tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego	196
1.6.3.	Posiedzenie w przedmiocie orzeczenia przepadku na wniosek prokuratora	202
1.6.4.	Posiedzenie w przedmiocie orzeczenia środków zabezpieczających	203
1.6.5.	Czynności obrońcy i pełnomocnika w fazie przygotowania do rozprawy głównej	207
1.7.	Zwrot sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego	212
1.8.	Udział obrońcy i pełnomocnika w posiedzeniu przygotowawczym do rozprawy głównej	216
1.9.	Zasady przeprowadzania dowodów w postępowaniu sądowym	221
1.9.1.	Inicjatywa dowodowa	221
1.9.2.	Prekluzja dowodowa	223
1.9.3.	Wykorzystanie dowodu uzyskanego za pomocą czynu zabronionego	230
1.9.4.	Wykorzystanie dowodu uzyskanego w wyniku kontroli operacyjnej i kontroli procesowej	233
1.9.5.	Wykorzystanie dowodu prywatnego	236
1.10.	Przebieg rozprawy głównej	239
1.10.1.	Rozprawa główna w formie zdalnej	239
1.10.1.1.	Uwagi ogólne	239
1.10.1.2.	Zakres podmiotowy rozprawy w formie zdalnej	240
1.10.1.3.	Przesłanki przeprowadzenia rozprawy w formie zdalnej	241
1.10.1.4.	Przebieg rozprawy w formie zdalnej	244
1.10.1.5.	Kontakt obrońcy z oskarżonym na rozprawie w formie zdalnej	246
1.10.1.6.	Udział tłumacza w rozprawie w formie zdalnej	247
1.10.2.	Rozpoczęcie rozprawy głównej	247
1.10.2.1.	Stawiennictwo na rozprawę	247

1.10.2.2.	Usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawę	254
1.10.2.3.	Przeprowadzenie rozprawy głównej pomimo usprawiedliwionego niestawiennictwa uczestników postępowania	260
1.10.2.4.	Kary porządkowe za nieusprawiedliwione niestawiennictwo	277
1.10.3.	Ogólny porządek rozprawy głównej	279
1.10.4.	Jawność rozprawy głównej	284
1.10.4.1.	Porządek i bezpieczeństwo rozprawy	285
1.10.4.2.	Udział przedstawicieli środków masowego przekazu	286
1.10.4.3.	Ograniczenia jawności rozprawy głównej	290
1.10.5.	Czynności obrońcy i pełnomocnika w trakcie przewodu sądowego	294
1.10.5.1.	Rozpoczęcie przewodu sądowego	294
1.10.5.2.	Postępowanie dowodowe	297
1.10.5.3.	Wniosek dowodowy	303
1.10.5.4.	Pozostawienie wniosku dowodowego bez rozpoznania	307
1.10.5.5.	Dowody z osobowych źródeł dowodowych	309
1.10.5.6.	Dowód z opinii biegłego	325
1.10.5.7.	Dowód rzeczowy, oględziny, eksperyment procesowy	328
1.10.5.8.	Dowód z dokumentu	329
1.10.6.	Dobrowolne poddanie się karze	333
1.10.7.	Ograniczenie postępowania dowodowego	339
1.10.8.	Wezwanie oskarżyciela publicznego do przedstawienia dowodów	341
1.10.9.	Rozszerzenie zarzutu oskarżenia	343
1.10.10.	Zmiana kwalifikacji prawnej czynu	344

1.10.11. Zmiana procedury karnej na procedurę wykroczeniową	346
1.10.12. Zamknięcie przewodu sądowego	350
1.10.12.1. Decyzja procesowa	350
1.10.12.2. Ujawnienie protokołów i dokumentów bez odczytania	350
1.10.13. Głosy końcowe	355
1.10.14. Rodzaje wyroków	358
1.10.15. Ogłoszenie wyroku	361
2. Postępowania szczególne	364
2.1. Postępowanie nakazowe	364
2.2. Postępowanie z oskarżenia prywatnego	369
2.3. Postępowanie przyspieszone	382
3. Koszty postępowania przed sądem pierwszej instancji	388
3.1. Koszty procesu	389
3.2. Opłaty	389
3.3. Wydatki	390
3.4. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu	391
3.5. Zasądzenie kosztów na rzecz obrońcy lub pełnomocnika z urzędu	396
3.6. Zasady ponoszenia kosztów procesu	399
3.7. Orzeczenie uzupełniające o kosztach procesu	412
3.8. Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu	414

Rozdział V

Postępowanie międzyinstancyjne	417
1. Wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku	417
2. Zakres przedmiotowy i podmiotowy wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku	420
3. Odmowa przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku	422
4. Doręczenie wyroku z uzasadnieniem	423

Rozdział VI

Wnoszenie środków odwoławczych	426
1. Rodzaje środków odwoławczych	426
2. Dopuszczalność wniesienia środka odwoławczego	427
2.1. Instancyjność	428
2.2. Prawna egzystencja wyroku	430
2.3. Substrat zaskarżenia	431
3. Legitymacja procesowa do wniesienia środka odwoławczego	434
4. Termin wniesienia środka odwoławczego	437
5. Przywrócenie terminu wniesienia środka odwoławczego	441
6. Warunki formalne środka odwoławczego	443
6.1. Uwagi ogólne	443
6.2. Forma pisma procesowego	447
6.3. Kierunek środka odwoławczego	449
6.4. Zakres zaskarżenia	451
6.5. Zarzuty odwoławcze	457
6.5.1. Podstawa zarzutu odwoławczego	457
6.5.2. Metodyka stawiania zarzutów odwoławczych	462
6.5.3. Sporządzenie apelacji w sprawach złożonych przedmiotowo lub podmiotowo	465
6.5.4. Formułowanie zarzutów odwoławczych na podstawie formularza uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji	467
6.5.5. Względne przyczyny odwoławcze (art. 438 k.p.k.)	476
6.5.5.1. Obraza przepisów prawa materialnego (art. 438 pkt 1 i 1a k.p.k.)	478
6.5.5.2. Obraza przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	492
6.5.5.3. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.)	505

6.5.5.4.	Rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	510
6.5.6.	Bezwzględne przyczyny odwoławcze (art. 439 § 1 k.p.k.)	516
6.5.7.	Ograniczenie bezwzględnych przyczyn odwoławczych	519
6.5.8.	Umieszczenie zarzutów odwoławczych	520
6.6.	Uzupełnienie zarzutów odwoławczych w związku z uzupełnieniem uzasadnienia wyroku	521
6.7.	Ograniczenia zarzutów odwoławczych w apelacji	530
6.7.1.	Uwagi ogólne	530
6.7.2.	Ograniczenie podstaw odwoławczych w trybach konsensualnych (art. 447 § 5 k.p.k.)	532
6.7.3.	Zakaz stawiania zarzutów odwoławczych dotyczących uchybień podlegających usunięciu w trybie uzupełnienia wyroku (art. 447 § 6 k.p.k.)	534
6.7.4.	Zakaz stawiania zarzutów odwoławczych nieprzeprowadzenia dowodu z urzędu (art. 427 § 3a k.p.k.)	535
6.7.5.	Zakaz stawiania zarzutów odwoławczych naruszenia gwarancji procesowych w wypadku niezłożenia wniosku o uzupełniające przeprowadzenie dowodu przeprowadzonego pod nieobecność oskarżonego lub obrońcy (art. 378a § 4 k.p.k.)	538
6.8.	Wniosek odwoławczy	539
6.9.	Uzasadnienie środka odwoławczego	542
6.10.	Odpisy środka odwoławczego	544
6.11.	Przymus adwokacko-radcowski	546

7. Zaskarżenie uzasadnienia orzeczenia	550
7.1. Przedmiot zaskarżenia	550
7.2. <i>Gravamen</i>	551
7.3. Zakres zaskarżenia	551
7.4. Zarzuty odwoławcze	553
7.5. Rozpoznanie środka odwoławczego	555
7.6. Rodzaje rozstrzygnięć	555
8. Przyjęcie i odmowa przyjęcia środka odwoławczego	557
9. Odpowiedź na środek odwoławczy	560
10. Modyfikacja środka odwoławczego	562
11. Cofnięcie środka odwoławczego	564
12. Sprzeciw wobec decyzji referendarza sądowego	567

Rozdział VII

Granice kontroli odwoławczej	572
1. Wyznaczenie granic kontroli odwoławczej	572
1.1. Granice kontroli odwoławczej wyznaczone przez skarżącego	574
1.2. Rozszerzony zakres zaskarżenia	574
1.3. Zaskarżenie na korzyść lub na niekorzyść oskarżonego	578
1.4. Granice kontroli odwoławczej z urzędu	581
1.5. Orzekanie poza przedmiotowymi granicami zaskarżenia	581
1.6. Orzekanie poza podmiotowymi granicami zaskarżenia	586
1.7. Zawężenie granic kontroli odwoławczej	587
2. Związanie sądu odwoławczego zarzutami odwoławczymi ...	588
3. Granice orzekania na korzyść i na niekorzyść oskarżonego	592
4. Zakaz <i>reformationis in peius</i>	597
5. Reguła <i>ne peius</i>	613
6. Częściowa prawomocność wyroku	616

Rozdział VIII

Przebieg postępowania odwoławczego	627
1. Zagadnienia ogólne	627

2. Posiedzenie zażaleniowe	629
2.1. Udział obrońcy i pełnomocnika	629
2.2. Przebieg posiedzenia zażaleniowego	634
2.3. Rodzaje postanowień sądu odwoławczego	637
3. Rozprawa apelacyjna	638
3.1. Rozpoczęcie rozprawy apelacyjnej	638
3.1.1. Stawiennictwo na rozprawę apelacyjną	639
3.1.2. Obowiązkowy udział w rozprawie apelacyjnej	639
3.1.3. Udział oskarżonego pozbawionego wolności w rozprawie apelacyjnej	646
3.2. Przewód sądowy	651
3.2.1. Odstąpienie od ustnego sprawozdania	652
3.2.2. Ustne sprawozdanie	653
3.2.3. Wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski	654
3.3. Przeprowadzenie dowodów na przewodzie sądowym	656
3.3.1. Granice orzekania na podstawie przeprowadzonych dowodów	660
3.3.2. Wniosek dowodowy	664
3.3.3. Wymogi wniosku dowodowego	664
3.3.4. Oddalenie wniosku dowodowego	665
3.3.5. Sposób przeprowadzenia dowodu	665
3.3.6. Specjalistyczna opinia prywatna	666
3.4. Głosy końcowe	667
3.5. Rodzaje wyroków sądu odwoławczego	672
3.5.1. Wyrok utrzymujący w mocy	673
3.5.2. Wyrok zmieniający	674
3.5.3. Wyrok uchylający	675
3.6. Koszty postępowania odwoławczego	681
3.6.1. Składniki kosztów procesu	684
3.6.2. Opłata	684
3.6.3. Wydatki	685
3.6.4. Stawki za udzielenie pomocy prawnej z urzędu	686
3.6.5. Dodatkowe wydatki obrońcy i pełnomocnika z urzędu	687

3.6.6.	Wniosek o zasądzenie kosztów	688
3.6.7.	Zasady orzekania o kosztach procesu z oskarżenia publicznego	688
3.6.8.	Zasady orzekania o kosztach procesu w sprawach z oskarżenia prywatnego i z oskarżenia subsydiarnego	690
3.6.9.	Wydatki i opłaty	691
3.6.10.	Koszty procesu w związku z ponownym rozpoznaniem sprawy	692
3.6.11.	Zakaz <i>reformationis in peius</i>	693
3.6.12.	Zwolnienie od kosztów sądowych	694
3.6.13.	Orzeczenie uzupełniające w przedmiocie kosztów	694
3.6.14.	Zaskarżenie orzeczenia o kosztach procesu, o których sąd odwoławczy orzekł po raz pierwszy	696

Rozdział IX

Nadzwyczajne środki zaskarżenia	698
1. Kasacja	698
1.1. Dopuszczalność kasacji	698
1.2. Kasacja od postanowienia	706
1.3. Termin wniesienia kasacji	707
1.3.1. Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem	707
1.3.2. Przywrócenie terminu złożenia wniosku	710
1.3.3. Odmowa przyjęcia wniosku	710
1.3.4. Przywrócenie terminu wniesienia kasacji	710
1.3.5. Bieg terminu w wypadku wniosku o wyznaczenie obrońcy lub pełnomocnika z urzędu	712
1.3.6. Termin uwzględnienia kasacji na niekorzyść	713
1.4. Wymogi kasacji	715
1.4.1. Forma pisma procesowego	715
1.4.2. Zakres zaskarżenia	718
1.4.3. Zarzuty kasacyjne	720

1.4.3.1.	Zarzut naruszenia prawa materialnego	723
1.4.3.2.	Zarzut naruszenia prawa procesowego	725
1.4.3.3.	Nieskuteczność zarzutu sporządzenia przez sąd odwoławczy uzasadnienia wyroku z naruszeniem art. 457 § 3 k.p.k.	729
1.4.3.4.	Zarzut naruszenia art. 439 § 1 k.p.k.	730
1.4.3.5.	Niedopuszczalność zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i rażącej niewspółmierności kary	731
1.4.3.6.	Uzupełnienie zarzutów kasacji w związku ze zwrotem akt sprawy celem uzupełnienia uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego	735
1.4.4.	Wniosek kasacji	737
1.4.5.	Uzasadnienie kasacji	739
1.4.6.	Opłata od kasacji	741
1.4.7.	Odpisy kasacji	744
1.4.8.	Przymus adwokacko-radcowski	745
1.5.	Przyjęcie i odmowa przyjęcia kasacji	751
1.6.	Odpowiedź na kasację	753
1.6.1.	Odpowiedź prokuratora na kasację	754
1.6.2.	Stanowisko w kwestii odpowiedzi na kasację	755
1.7.	Cofnięcie kasacji	756
1.8.	Wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku	758
1.9.	Rozpoznanie kasacji na posiedzeniu	760
1.10.	Rozpoznanie kasacji na rozprawie	762
1.10.1.	Uwagi ogólne	762
1.10.2.	Przebieg rozprawy kasacyjnej	763
1.10.2.1.	Rozpoczęcie rozprawy	763
1.10.2.2.	Przewód sądowy	765
1.10.2.3.	Głosy końcowe	768
1.10.2.4.	Orzekanie	770

1.10.2.5.	Zastosowanie środka zapobiegawczego	773
1.10.2.6.	Zakończenie rozprawy	774
1.11.	Koszty postępowania kasacyjnego	774
1.11.1.	Zasady orzekania o kosztach procesu	774
1.11.2.	Składniki kosztów procesu	776
1.11.3.	Wydatki	777
1.11.4.	Opłaty za udzielenie pomocy prawnej z urzędu	777
1.11.5.	Dodatkowe wydatki obrońcy i pełnomocnika z urzędu	778
1.11.6.	Wniosek o zasądzenie kosztów	778
1.11.7.	Rodzaje rozstrzygnięć o kosztach procesu	779
2.	Skarga na wyrok sądu odwoławczego	781
2.1.	Dopuszczalność skargi	781
2.1.1.	Przedmiot zaskarżenia	781
2.1.2.	<i>Gravamen</i>	782
2.2.	Termin wniesienia skargi	783
2.2.1.	Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem	783
2.2.2.	Odmowa przyjęcia wniosku	784
2.2.3.	Przywrócenie terminu złożenia wniosku	784
2.2.4.	Uchybienie terminowi wniesienia skargi	785
2.2.5.	Wniosek o przywrócenie terminu wniesienia skargi	785
2.3.	Wymogi skargi	786
2.3.1.	Forma pisma procesowego	786
2.3.2.	Zakres zaskarżenia	789
2.3.3.	Zarzuty skargi	790
2.3.3.1.	Zarzut naruszenia art. 437 k.p.k. ...	791
2.3.3.2.	Uchybienia określone w art. 439 § 1 k.p.k.	795
2.3.4.	Opłata od skargi	796
2.3.5.	Odpisy skargi	798
2.3.6.	Przymus adwokacko-radcowski	799
2.3.6.1.	Wniosek o wyznaczenie obrońcy lub pełnomocnika z urzędu	800

2.3.6.2.	Wynagrodzenie za sporządzenie i podpisanie skargi	801
2.3.6.3.	Opinia o braku podstaw do wniesienia skargi	801
2.3.6.4.	Wynagrodzenie za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi	803
2.3.7.	Uzasadnienie skargi	804
2.4.	Przyjęcie i odmowa przyjęcia skargi	805
2.4.1.	Kontrola warunków skutecznego wniesienia skargi	805
2.4.2.	Braki formalne skargi	806
2.4.3.	Odmowa przyjęcia skargi	806
2.4.4.	Przyjęcie skargi	807
2.5.	Odpowiedź na skargę	807
2.6.	Wstrzymanie wykonania wyroku sądu odwoławczego	808
2.7.	Cofnięcie skargi	809
2.8.	Granice rozpoznania skargi	810
2.9.	Forum rozpoznania skargi	812
2.10.	Rodzaje orzeczeń wydawanych po rozpoznaniu skargi	812
3.	Wznowienie postępowania	814
3.1.	Właściwość sądu	814
3.2.	Podstawy wznowienia postępowania na wniosek	819
3.3.	Wniosek o wznowienie postępowania	828
3.3.1.	Uwagi ogólne	828
3.3.2.	Treść wniosku	829
3.3.3.	Opłata sądowa	830
3.3.4.	Przymus adwokacko-radcowski	830
3.3.5.	Uzupełnienie braków wniosku	835
3.4.	Odmowa przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego	835
3.5.	Rozpoznanie wniosku	838
3.6.	Inicjowanie wznowienia postępowania z urzędu	840
3.7.	Rodzaje orzeczeń w przedmiocie wznowienia postępowania	841

Rozdział X

Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	845
1. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	845
1.1. Podstawy podjęcia postępowania	845
1.2. Tryb podjęcia postępowania	846
1.3. Forum orzekania	846
1.4. Udział w posiedzeniu	846
1.5. Czynności sprawdzające	847
1.6. Rodzaje orzeczeń	847
1.7. Zaskarżenie orzeczenia	848
1.8. Podjęcie postępowania	848
2. Postępowanie o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	848
2.1. Prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia	848
2.2. Zasady odpowiedzialności Skarbu Państwa	850
2.3. Właściwość sądu	851
2.4. Wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie	851
2.5. Udział pełnomocnika	852
2.6. Treść wniosku	852
2.7. Odpis wniosku	853
2.8. Koszty postępowania	853
2.9. Złożenie wniosku	854
2.10. Termin złożenia wniosku	854
2.11. Rozpoznanie wniosku	855
2.12. Strony postępowania	855
2.13. Udział w rozprawie	856
2.14. Przebieg rozprawy	857
2.14.1. Rozpoczęcie rozprawy	857
2.14.2. Przewód sądowy	857
2.14.3. Głosy końcowe	858
2.14.4. Wyrokowanie	858
2.15. Zaskarżenie wyroku	859
3. Prośba o ułaskawienie	859
3.1. Prawo łaski	859
3.2. Wszczęcie postępowania	861
3.3. Wszczęcie postępowania z urzędu	861

3.4. Wszczęcie postępowania na wniosek (prośba o ułaskawienie)	861
3.5. Forma i treść prośby o ułaskawienie	862
3.6. Adresat prośby o ułaskawienie	862
3.7. Prośba do Prezydenta RP	862
3.8. Prośba do Prokuratora Generalnego	863
3.9. Prośba skierowana do sądu	863
3.10. Opłata	863
3.11. Rozpoznanie prośby o ułaskawienie	863
3.12. Dostęp do opinii	865
3.13. Ponowna prośba o ułaskawienie	865
4. Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego	866
4.1. Przesłanki wydania wyroku łącznego	866
4.2. Właściwość sądu	866
4.3. Wszczęcie postępowania	867
4.4. Forma i treść wniosku o wydanie wyroku łącznego ...	867
4.5. Wnioski dowodowe	867
4.6. Rozpoznanie wniosku na posiedzeniu	868
4.7. Rozpoznanie wniosku na rozprawie	868
4.7.1. Rozprawa w formie zdalnej	869
4.7.2. Udział obrońcy	870
4.7.3. Udział skazanego	872
4.7.4. Przebieg rozprawy	875
4.7.4.1. Rozpoczęcie rozprawy	875
4.7.4.2. Przewód sądowy	875
4.7.4.3. Głosy końcowe	875
4.7.4.4. Zasady wymiaru kary łącznej	876
4.7.4.5. Wydanie wyroku łącznego	879
4.7.4.6. Zaskarżenie wyroku	880
4.7.4.7. Udział skazanego i obrońcy w rozprawie apelacyjnej	881
Wzory pism procesowych	883
Wzór nr 1. Zażalenie	884
Wzór nr 2. Apelacja	888
Wzór nr 3. Uzupelnienie apelacji w związku z uzupelnieniem uzasadnienia wyroku (art. 449a § 3 k.p.k.)	895

Wzór nr 4. Kasacja	898
Wzór nr 5. Skarga na wyrok sądu odwoławczego	904
Wzór nr 6. Subsydiarny akt oskarżenia	909
Wzór nr 7. Prywatny akt oskarżenia	913

PRZEDMOWA

Udział obrońcy i pełnomocnika w sprawach karnych wiąże się z dokonywaniem czynności procesowych w ramach stosunku pełnomocnictwa. Wymaga to znajomości przepisów Kodeksu postępowania karnego oraz umiejętności ich interpretacji. Profesjonalny pełnomocnik powinien być zatem dobrze przygotowany do wykonywania swojego zawodu. W spełnieniu tych wymagań ma pomóc ta książka, której głównym celem jest analiza przepisów procesowych w aspekcie ich praktycznego stosowania. Nie można jednak pominąć zagadnień teoretycznych, bez których znajomości trudno zrozumieć istotę poszczególnych instytucji procesowych. Dlatego w niezbędnym zakresie i w skrótovej formie zostały przedstawione rozważania prawne, co w połączeniu z praktycznymi wskazówkami pozwala lepiej wyjaśnić znaczenie poszczególnych czynności procesowych podejmowanych przez obrońcę i pełnomocnika. Wskazano także najważniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące tych zagadnień procesowych, które wzbudzają wątpliwości interpretacyjne. W celu zwiększenia praktycznego waloru książki przedstawiono również zasady sporządzania podstawowych pism procesowych w formie ich wzorów, które dotyczą zażalenia, apelacji, kasacji, skargi na wyrok sądu odwoławczego, subsydiarnego i prywatnego aktu oskarżenia.

Układ książki został oparty na systematyce przepisów Kodeksu postępowania karnego. Na początku omówiono zagadnienia ogólne dotyczące statusu prawnego obrońcy i pełnomocnika w powiązaniu z zasadami prawa do obrony i kontradyktoryjności, a następnie wskazano podstawy nawiązania stosunku reprezentacji procesowej i zakresu uprawnień wynikających z pełnionej funkcji procesowej.

W dalszej części przedstawiono czynności obrońcy i pełnomocnika w postępowaniu przygotowawczym, w którym ich udział, ze względu na zasadę tajności tego postępowania, jest znacznie ograniczony. Odrębnie omówiono budzącą w praktyce wątpliwości interpretacyjne instytucję subsydiarnego aktu oskarżenia. W postępowaniu sądowym czynności obrońcy i pełnomocnika przedstawiono w poszczególnych stadiach tego postępowania, tj. przed sądem pierwszej i drugiej instancji, z uwzględnieniem udziału w posiedzeniach i rozprawie głównej, a także w wypadku uruchomienia trybów konsensualnych. Omówiono również udział obrońcy i pełnomocnika w postępowaniach szczególnych.

W odniesieniu do postępowania odwoławczego odrębnie przedstawiono czynności związane z wszczęciem kontroli apelacyjnej oraz zagadnienia ogólne dotyczące prawa, terminu i sposobu wniesienia środków odwoławczych. Szczegółowo omówiono warunki formalne środka odwoławczego z uwzględnieniem jego kierunku, przedstawiono także zagadnienie granic kontroli odwoławczej wyznaczanych przez skarżącego oraz w przypadku, gdy sąd działa z urzędu. Czynności obrońcy i pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym wiążą się też z występowaniem przed sądem odwoławczym. W tym aspekcie przedstawiono przebieg posiedzenia zażaleniowego i rozprawy apelacyjnej.

W podobny sposób zaprezentowano czynności obrońcy i pełnomocnika w wypadku skorzystania z nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Przedstawione zostały zasady wnoszenia kasacji, skargi na wyrok sądu odwoławczego i występowania z wnioskiem o wznowienie postępowania oraz wymogi, jakie muszą spełniać te środki zaskarżenia. Wskazano również możliwe sposoby ich rozstrzygnięcia w powiązaniu z prawem do udziału w czynnościach sądu. Dotyczy to zwłaszcza kwestii stawiennictwa obrońcy i pełnomocnika na rozprawę kasacyjną.

W końcowej części książki omówiono czynności obrońcy i pełnomocnika w postępowaniach wszczętych po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Odrębnie przedstawiono zagadnienia dotyczące kosztów procesu w rozbiciu na poszczególne etapy postępowania sądowego, a więc przed sądem pierwszej i drugiej instancji oraz w wypadku wniesienia nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Reguły rządzące tymi kosztami omówiono z uwzględnieniem kosztów pomocy prawnej udzielanej przez adwokata lub radcę prawnego ustanowionego z wyboru albo wyznaczonego z urzędu.

Na zakończenie tego wprowadzenia należy wyrazić nadzieję, że niniejsze opracowanie okaże się pomocne dla praktyków w stosowaniu przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Publikacja uwzględnia ostatnią dużą nowelizację Kodeksu postępowania karnego dokonaną ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1694), która weszła w życie z dniem 5.10.2019 r., zaś przepisy dotyczące sporządzania uzasadnienia wyroku na formularzu – z dniem 5.12.2019 r. Nowelizacja ta wprowadza szereg istotnych zmian w procedurze karnej, które zostały w tym wydaniu książki uwzględnione i omówione ze szczególnym uwypukleniem tych, które dotyczą czynności dokonywanych przez obrońcę lub pełnomocnika. I tak przykładowo szerokiej analizie poddano nowe przepisy regulujące udział stron i ich przedstawicieli procesowych w posiedzeniu i rozprawie, pozwalające na ich przeprowadzenie pomimo usprawiedliwionej nieobecności strony (nowy art. 117 § 3a k.p.k.) albo usprawiedliwionej nieobecności oskarżonego lub obrońcy (nowy art. 378a k.p.k.). Celem tej nowelizacji, jak wynika z uzasadnienia rządowego projektu, było usprawnienie i przyspieszenie postępowania sądowego, co jednak niekiedy czynione jest kosztem gwarancji i uprawnień procesowych stron. Szczególne zatem przepisy, które wprowadzają w tym zakresie ograniczenia, wymagają dokładnej analizy i holistycznej interpretacji. Kolejna w ciągu niespełna 5 lat duża nowelizacja procedury karnej (wcześniejsze dokonane ustawami z 27.09.2013 r. i 20.02.2015 r., które weszły w życie 1.07.2015 r., i ustawą z 11.03.2016 r., obowiązującą od 15.04.2016 r.) powoduje, że w gąszczu znowelizowanych przepisów nie jest łatwo się poruszać. Uwzględniono także ostatnie zmiany wprowadzone do Kodeksu postępowania karnego ustawą z 31.03.2020 r.

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568 ze zm.) oraz ustawą z 19.06.2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. poz. 1086). W wyniku tych nowelizacji do Kodeksu postępowania karnego wprowadzono nowe przepisy dotyczące m.in. środków przymusu – art. 250 § 3b–3h, art. 251 § 4, art. 258a, 276a i 276a § 1a k.p.k., a także zmieniono niektóre przepisy dotyczące postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w związku ze zmianą modelu orzekania kary łącznej w Kodeksie karnym. Nowelizacja z 19.06.2020 r. rozszerzyła możliwość dokonywania czynności procesowych na odległość poprzez wprowadzenie posiedzenia i rozprawy w formie zdalnej (art. 96a, 250 § 3b–3h i art. 374 § 3–9 k.p.k.).

Dlatego obecne wydanie książki stanowi swoisty przewodnik po zmianach, w którym w sposób systemowy przedstawiono aktualny stan prawny.

Niniejsze wydanie uwzględnia stan prawny oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego na dzień 1.08.2020 r.

Dariusz Świecki

Rozdział I

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Zasada kontrydiktoryjności i zasada prawa do obrony

1.1. Zasada kontrydiktoryjności

Zasada kontrydiktoryjności to dyrektywa, w myśl której proces jest prowadzony w formie **sporu równouprawnionych stron przed bezstronnym sądem**. Zasada ta oparta została na rozdzieleniu funkcji procesowych: oskarżenia, obrony i orzekania. Funkcje te wykonywane są przez różne podmioty. W ramach wykonywania funkcji oskarżenia występuje oskarżyciel, a funkcję obrony realizuje oskarżony. Oskarżony ma prawo do obrony, czyli do korzystania z pomocy obrońcy. Udział obrońcy w procesie karnym wynika z zasady prawa do obrony. Obrońca może zostać ustanowiony z wyboru lub wyznaczony z urzędu. W tym drugim przypadku ustawa określa podstawy wyznaczenia obrońcy z urzędu. Wynikają one z konieczności posiadania obrońcy przez oskarżonego (obrona obligatoryjna) albo nieposiadania przez niego wystarczających środków finansowych na ustanowienie obrońcy z wyboru (obrona fakultatywna). W pierwszym przypadku wyznaczenie obrońcy następuje niejako automatycznie, w drugim przypadku – na wniosek oskarżonego i po spełnieniu ustawowych przesłanek. Natomiast zasada kontrydiktoryjności wymaga, aby podmiot inny niż oskarżony – który ma z oskarżonym prowadzić równorzędny spór – miał również uprawnienie do korzystania z pomocy prawnej w procesie. Dlatego też

ustawodawca przyznał mu prawo do korzystania z pomocy pełnomocnika. Tak więc w procesie **po stronie oskarżonego występuje obrońca, pełnomocnik zaś reprezentuje inne strony niż oskarżony oraz podmioty niebędące stronami**. Nie dotyczy to jednak oskarżyciela publicznego. Jeżeli jest nim prokurator, to działa zawsze osobiście, natomiast nieprokuratorski oskarżyciel publiczny – przez swoich pracowników.

1.2. Zasada prawa do obrony

Zasada prawa do obrony została wyrażona w art. 6 k.p.k. Jest to również zasada konstytucyjna, gdyż zgodnie z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP **każdy, przeciwko komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania**. Może w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu. Także w prawie międzynarodowym prawo do obrony jest silnie eksponowane. Stanowi o nim Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), który w art. 14 ust. 3 lit. d wymaga, aby oskarżony został poinformowany o prawie do posiadania obrońcy. Natomiast europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) w art. 6 ust. 3 lit. c gwarantuje oskarżonemu prawo do bronięcia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę, a jeśli nie ma on wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony – do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

Prawo oskarżonego do posiadania i korzystania z pomocy obrońcy nie może być ograniczone. W doktrynie przyjmowany jest podział na obronę materialną i obronę formalną.

Przez **obronę materialną** rozumie się wszelką działalność wykonywaną przez kogokolwiek (oskarżonego, obrońcę, przedstawiciela ustawowego, oskarżyciela publicznego), służącą temu, aby oskarżony nie poniósł kary niesłusznie lub ponad miarę swojego przewinienia.

Przez **obronę formalną** rozumie się prawo oskarżonego do korzystania z pomocy obrońcy polegające na możliwości ustanowienia obrońcy z wyboru lub posiadania obrońcy z urzędu. O tym prawie należy pouczyć podejrzanego przed pierwszym przesłuchaniem (art. 300 § 1 k.p.k.).

! Prawo do obrony przysługuje oskarżonemu na wszystkich etapach postępowania karnego, nawet po jego prawomocnym zakończeniu. Dotyczy to przede wszystkim postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego oraz wnoszenia kasacji i wniosku o wznowienie postępowania. W procesie karnym oskarżony (podejrzany) może mieć **jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców** (art. 77 k.p.k.). Przepis ten, wprowadzający limit trzech obrońców – *lege non distinguente* – dotyczy zarówno obrońców z wyboru, jak i obrońców z urzędu (wyrok SN z 14.01.2005 r., V KK 309/04, OSNKW 2005/2, poz. 19).

Ze względu na jednoznaczne brzmienie art. 81 § 1 k.p.k. – „jeżeli (...) oskarżony nie ma obrońcy z wyboru” – oskarżony nie może skutecznie wnosić o wyznaczenie dodatkowo jeszcze obrońcy z urzędu, gdy ma obrońcę z wyboru, argumentując, że posiadanie jednego obrońcy nie zapewni mu realnego prawa do obrony materialnej, a nie jest w stanie bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny ustanowić więcej niż jednego obrońcy (art. 78 § 1 k.p.k.).

Jeżeli oskarżony ustanowił więcej niż jednego obrońcę, to **każdy z nich ma prawo do działania obok pozostałych obrońców**. Organ procesowy ma obowiązek traktować jednakowo wszystkich ustanowionych obrońców – np. należy zawiadomić każdego z obrońców o czynnościach, w których mogą wziąć udział.

⚖ Prawidłowe wykonywanie obowiązków przez organ procesowy wobec jednego obrońcy nie konwaliduje uchybienia popełnionego wobec innego obrońcy (wyrok SN z 17.03.1980 r., II KR 319/79, OSNKW 1980/5–6, poz. 50). Wobec tego przyjmuje się, że brak zawiadomienia o terminach rozpraw jednego z trzech obrońców, których może ustanowić oskarżony, stanowi naruszenie przepisów postępo-

wania (art. 117 § 1 i art. 6 w zw. z art. 77 k.p.k.), które powodują, że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 *in fine*), nawet jeżeli oskarżony korzystał w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji z pomocy dwóch innych obrońców (postanowienie SN z 29.10.2019 r., V KS 41/19, OSNK 2019/11–12, poz. 73).

1.2.1. Sprzeczność interesów

W tym samym postępowaniu obrońca może bronić kilku oskarżonych, jeżeli ich interesy nie pozostają w sprzeczności (art. 85 § 1 k.p.k.). Przepis ten stanowi realizację zasady, że obrońca może działać tylko na korzyść oskarżonego (art. 86 § 1 k.p.k.). W wypadku podjęcia obrony kilku oskarżonych, których interesy pozostają w konflikcie, obrońca staje przed dylematem, którego z oskarżonych bronić, często kosztem pozostałych, co czyni ich obronę pozorną.

Pojęcie sprzeczności interesów jest sformulowaniem ocennym, wymagającym każdorazowej merytorycznej oceny przez obrońcę i sąd. **Sprzeczność interesów** kilku oskarżonych bronionych przez jednego obrońcę zachodzi wtedy, gdy do obrony jednego z nich konieczne byłoby podważenie wiarygodności innego, co prowadziłoby do utraty zaufania oskarżonych do obrony. Taka sytuacja zachodzi wówczas, gdy oskarżeni pomawiają się wzajemnie lub gdy występują w ich wyjaśnieniach istotne sprzeczności co do przebiegu inkryminowanego zdarzenia, zwłaszcza w zakresie udziału i roli każdego z nich w popełnieniu przestępstwa, co wymagałoby od ich obrońcy dezawuowania treści złożonych przez nich wyjaśnień. Ilekroć bowiem wyjaśnienia jednego z oskarżonych lub dowody przezeń powołane i ich ocena godzą w interes drugiego oskarżonego, tylekroć powstaje kolizja interesów, która nie pozwala, aby jeden obrońca bronił obu oskarżonych. Nie zawsze jednak fakt istnienia sprzeczności w wyjaśnieniach oskarżonych korzystających z pomocy jednego obrońcy musi skutkować sprzecznością ich interesów, gdyż jeśli dotyczy okoliczności mało istotnych (drugorzędnych), to nie ma znaczenia dla ustalenia zakresu ich odpowiedzialności karnej. W wypadku popełnienia przestępstwa wspólnie i w porozumieniu nie zachodzi konieczność posia-

dania przez każdego z oskarżonych odrębnego obrońcy, gdy oskarżeni nie przyznali się do zarzucanego im czynu i nie obciążali się wzajemnie (wyroki SN: z 17.12.1982 r., IV KR 278/82, OSNPG 1983/5, poz. 57; z 19.12.1988 r., I KR 348/88, OSNKW 1989/5–6, poz. 45; z 22.04.2010 r., II KK 268/09, OSNwSK 2010/1, poz. 881; postanowienie SN z 15.02.2007 r., IV KK 244/06, OSNwSK 2007/1, poz. 439). W wypadku obrony obligatoryjnej uchybienie w postaci nieposiadania obrońcy (art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.) zachodzi także wówczas, gdy jeden obrońca niezbędny bronił kilku oskarżonych, gdy ich interesy były sprzeczne (postanowienie SN z 7.12.2004 r., IV KK 276/04, OSNwSK 2004/1, poz. 2276).

W postępowaniu sądowym **w przedmiocie stwierdzenia sprzeczności interesów** orzeka sąd, a w postępowaniu przygotowawczym – prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia). Niemniej jednak – niezależnie od wskazanego trybu postępowania – w pierwszej kolejności uprawniony do oceny, czy zachodzi sprzeczność interesów oskarżonych, jest sam obrońca. Stwierdziwszy taką sprzeczność przed powstaniem stosunku obrończego, adwokat lub radca prawny nie powinien podejmować się obrony wszystkich oskarżonych. Jeśli taką sprzeczność obrońca dostrzeże w toku postępowania karnego, to powinien wypowiedzieć upoważnienie do obrony bronionym przez siebie oskarżonym, a gdy został wyznaczony z urzędu, powinien zwrócić się do prezesa właściwego sądu lub do sądu o wyznaczenie innego obrońcy z urzędu.

Jeżeli taka sprzeczność nie zostanie dostrzeżona przez samego obrońcę, to sposób reakcji sądu – gdy uzna on, że sprzeczność jednak zachodzi – zależy od tego, czy obrońca został ustanowiony z wyboru, czy wyznaczony z urzędu. W pierwszej sytuacji sąd wydaje postanowienie stwierdzające konflikt interesów oskarżonych i zakreśla im termin wyznaczenia innych obrońców. W drugiej sytuacji sąd wydaje postanowienie o zwolnieniu dotychczasowego obrońcy z obowiązku obrony wszystkich oskarżonych i wyznacza każdemu z nich obrońcę z urzędu. Na to postanowienie obrońca i oskarżeni mogą wnieść zażalenie. Należy zauważyć, że zawarte w art. 85 § 2 zdanie pierwsze *in fine* k.p.k. określenie „innych obrońców” wskazuje, że stwierdzenie kon-

Czynności procesowe obrońcy i pełnomocnika w sprawach karnych to publikacja przygotowana z myślą o praktykach – adwokatach i radcach prawnych występujących przed sądem w sprawach karnych, a także aplikantach adwokackich i radcowskich.

Książka przedstawia czynności procesowe obrońcy i pełnomocnika w ujęciu praktycznym – według kolejności ich podejmowania. Stanowi swego rodzaju przewodnik po tekście kodeksu, objaśniając poszczególne instytucje procesowe z perspektywy działalności procesowej obrońcy i pełnomocnika. Zawiera wskazówki przydatne przy sporządzaniu pism procesowych i występowaniu przed organami postępowania karnego.

W opracowaniu omówiono przepisy dotyczące zasad sporządzania zażalenia, apelacji i jej uzupełnienia, kasacji, skargi, subsydiarnego i prywatnego aktu oskarżenia oraz zamieszczono wzory takich pism. Ponadto, w szerokim zakresie, cytowane są i objaśniane orzeczenia Sądu Najwyższego.

Szóste wydanie znanej publikacji uwzględniła dużą nowelizację Kodeksu postępowania karnego obowiązującą od 5.10.2019 r. Zawiera nowe fragmenty dotyczące m.in.:

- ograniczenia udziału stron i ich przedstawicieli procesowych w posiedzeniu oraz rozprawie,
- prekluzji dowodowej,
- modyfikacji względnych przyczyn odwoławczych i ograniczenia zarzutów odwoławczych w apelacji,
- formułowania zarzutów odwoławczych w oparciu o formularz uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji.

W najnowszym wydaniu szczególną uwagę zwrócono również na ostatnie zmiany wprowadzone do Kodeksu postępowania karnego wynikające z tzw. tarcz antykrzysowych 1.o (Dz. U. z 2020 r. poz. 568) oraz 4.o (Dz.U. z 2020 r. poz. 1086). Na skutek tych nowelizacji do kodeksu dodano przepisy dotyczące m.in. środków przymusu, zmieniono niektóre przepisy regulujące postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, wprowadzono nową formułę przebiegu posiedzenia i rozprawy w formie zdalnej.

Dariusz Świecki – profesor Uniwersytetu Łódzkiego, doktor habilitowany nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji; sędzia Sądu Najwyższego, przewodniczący Wydziału I Izby Karnej Sądu Najwyższego; przez wiele lat orzekał w sądach powszechnych w pierwszej i drugiej instancji; znany wykładowca i autor wielu książek, artykułów i głos z zakresu procedury karnej i wykroczeniowej oraz prawa karnego skarbowego, m.in. *Konstrukcja apelacji jako środka odwoławczego w procesie karnym*, *Postępowanie odwoławcze w sprawach karnych. Komentarz*, *Orzecznictwo*, *Metodyka pracy sędziego w sprawach o wykroczenia*, a także współautor komentarzy do Kodeksu postępowania karnego oraz książki *Meritum. Postępowanie karne*.

9788382230925 W06P01

ISBN 978-83-8223-092-5

9 788382 230925

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL